

The image shows a horizontal decorative banner. The top half contains the word "ბეჭდონი" in a large, bold, black, stylized Georgian font. Below this, the bottom half features three identical, vertically oriented geometric shapes. Each shape is a trapezoid with a thick black border. Inside, there is a smaller trapezoid and a central vertical rectangle, all filled with white space and separated by thin black lines. The entire banner is set against a light beige background.

ՅՆՈՒՄԵՐԱԿԱԽԵՑՈ ԿՅԵՂԱ ԺՅԵԿԵՆԵՍԱ ՇԵԱԽՈԴՈՒԹԻ

1938 ජාතික සංගම මහෙන්ද්‍ර ප්‍රංශ ප්‍රංශ ප්‍රංශ

δ α ρ ο β ο

8 — M A R S

1938 — M A R S
Paris

ԿՐՅԵԼՏՅՈՒԽՈ ԴԱՀԱԵՐԸ ՏԵՇ. ՏԵՎԵ.-ԴԵՅ. ԹՎՇ. ԱՎԻ. ՅԵԲԻՀԱԼՄԱՆ ԿՐԹՈՒՅՑՈՒԵ

«L' ECHO DE LA LUTTE» — Revue mensuelle du Parti Social-Démocrate Ouvr. de Géorgie.

æ œ œ œ œ œ œ œ œ

მაგრამ ჩვენ გვახსოვთ. ომ გასული წლის თე
ერვალ მარტში იგივე ცენტრალური კომიტეტი
ტალინის უკიდურესი დირექტივებით მოუწოდებდა კომუნი-
ტებს განკურნებულიყვნენ «იდიოტური აგათშო-
რობის - უდარდელობისაგან», მეტი უნარი და სიფ-
იზლე გამოეჩინათ და ხალხის მტრებისაგან საჩქა-
ოთ განთავისუფლებულიყვნენ. სტალინის ეს მო-
ნდება მისმა ადგილობრივ აგენტებმა ზუსტათ გა-
ვეს. ყოველგან ასეთი მტრების ძებნა დაწყეს. ყვე-
ლა ამონტიციონურათ განწყობილ და სხვანაირათ
თაზროვნე ელემენტებს მოლალატების, ჯაშუშე-
ის, გამცემლების, დივერსანტების. საბორტაციე-
ის და ტერორისტების იარლიკი მიაკრეს და მათ
ინააღმდეგ სასტიკი დევნა და რეპრესიები გააჩა-
ვეს. ეს დევნა და რეპრესიები მთელი წლის განმავ-
რობაში გრძელდებოდა. ათასობით და ათიათასო-
ით იქცერდენ ხალხს, ხვრეტდენ მათ, თუ ასახლებ-
დენ შორეულ ადგილებში. აუარებელი კომუნისტე-
ები აგრეთვე პარტიიდან იქნა გაძევებული და დას-
აილი.

ამ საშინელი ტერორის ერთი წლის შემდეგ სტა-
რინი და მისი ცეკვას პლენუმი ეხლა გითომც ახალ
ა სულ საჭინააღმდეგო დირექტორებს იძლევა, ამის
ესახებ კომუნისტური პრეზა ბევრს ლაპარაკობს
ა მას დიდ პოპულარიზაციას უწევს. უნდათ შექმ-
ან შთაბეჭიდილება, რომ თითქოს, საბჭოთა რუსეთ
ი სამართალის და სამართლიანობის დაცვა შეიძ-
ებოდეს და უდანაშაულო ადამიანის თავისუფლე-
ა და პიროვნება არ ითელებოდეს. ზოგს შეიძლება
ართლა მოეჩვენოს. რომ რუსეთში იწყება ტერო-
რის შენელების და დიქტატურის გონიერ მოსკვლის
ანა. მაგრამ კრემლის დიქტატორი, როგორც ჩვეუ-
რებრივათ, აქაც თაღლითობს და მანიოვრებს ახ-
ოენს.

გასული წლის გვაპრი ტერორის მიზანი იყო:
1) სტალინისათვის არა სასამოვნო და მისდამი
პრიზიციონურათ განწყობილი ელემენტები გაენა-
ზურებით, თუ ჩატუმებიათ, 2) ახალი კონსტიტუ-
ციის ნიადაგზე მოწყობილ არჩევნების შედეგი ყო-
ლილიყო მონა-მორჩილი და ლიალური უზენაესი
აბჭო და 3) წინა საარჩევნო აკიტაციის და პროპა-
რეტის საშოალებით საბოლოო დამსახურის მისახურ-

თიდის სამუშაოებით საძვროთ კავშირის ძალაში და
ას ხელისუფლების მხარეზე გადმოებირებიათ და
ომუნისტური პარტია ხალხთან დაეხლოვებიათ.
პირველ ორ მიზანს კრემლის ბატონებმა მიაღ-
იეს. ცილისწამების, ათასნაირ გამოცენების და სი-
ალბის გზით აუარებელი კომუნისტები, თუ არა-
ომუნისტები გაყლიტეს, დიდი პანიკაც შექმნეს.
ცილისწამებელ-კარიერისტებისაგან შემდგარი უზ-
ნავესი საბჭოც მიიღეს. შემდეგ დიქტატორა ამ
აბჭოს ყოვლათ უფერული, ყოველიც ავტორი-
ტეტს მოკლებული და სახელგატებილი პირების
რეზიდიუმი აურჩია. საქართველოდან ამ პრეზიდი-
მთა რიცხვშია ჩანაწერა ფილიპე მახარაძე და ჩეკი-
ტი ბერია და ასეთი ხალხის საშუალებით უნდა
ტალინს კისერზე აჯდეს საბჭოთა კავშირში მომ-
ყვდეულ ყველა ერებს და ამ გზით განაგოს და მარ-
იოს მთელი რუსეთის იმპერია.

მაგრამ კრემლმა ვერ მიაღწია მის შესაბე მიზანს, ან ვერ გადმოიგიროა თავის მხარეზე ხალხი და ამ უკანასკნელს ვერ დაუახლოება კომუნისტური პარ- ტიია. წინააღმდეგ, არასოდეს წნევთ რუსეთში ხალ-

და კომუნისტურ პარტიის შორის არ ყოფილი ისეთი ღრმა და გარდაუვალი ორმო, როგორც დღეს არის. ერთის მხრით კომუნისტური პარტია წმენდის და ხოცა-ულეტის მეოხებით დაიცალა კომუნისტურიდან, მეორე მხრით კი მას გაუჩინის თვით ხალხი. დღეს კომუნისტობის ყველას ეშინია, პარტიის წევრობა განდა საშიშარი ამბავი და პარტიასაც ახალი წევრები აღარ ეძარება. პარტიიდან განდევნილები აპოზიციონურათ განწყობილ სხვა ელემენტებს უჟრთდებიან და ამნაირათ უკმაყოფილობი დიდ უმრავლესობაში არიან. ხალხის და თავის პარტიის წინააღმდეგ იიქტატორი ეყრდნობა გეპეუს და პოლიციას.

ეხლა სტალინი ცდილობს კომუნისტური პარტიისადმი შიში და თვით პარტიაში გამეფებული უკმაყოფილება შეანეონს და, რომ შექმნას ამისათვის შესაფერისი ატმოსფერა, გარიცხვებს, ცილისწამებას და პარტიის წევრების ხალხის მტრათ გამოცხადებას ის ადგილობრივი ორგანიზაციებს და მათ მეთაურებს აბრალებს და მათ ხდის ამის პასუხისმგებელათ; მათ საყვედურს უცხადებს, მათგან მოითხოვს შეცდომების გამოსწორებას, აღამიანებისადმი «ლმობიერათ მოპყრობას» და დასჯილ აპელაციების საჩქაროთ გარჩევას.

სტალინს და მის პლეიზუმს მხოლოდ დაავიწყდათ
ეთქვა, თუ ვის და როგორ უნდა მიმართონ აპელა-
ციებით დასმენის და ცილისწამების იმ არაკომუნი-
სტურ მსხვერპლებმაც, რომელნიც ასი ათასობით
ციხეებში, თუ შორეულ ადგილებში იტანჯებიან?
თუ ვისთან და როგორ უნდა გაასაჩივრონ ცილის-
წამებელ და მატეზლარა ჩეკისტების განაჩენი იმ
პირებმა, რომელნიც შურისძიებით და მხეცურათ
მოკლულ-დახვრეტილი არიან?

ჩევნ ვიცით, რომ ყოველივე დევნა და რეპრესი-
ები, რომელსაც კომუნისტების, თუ არაკომუნისტე-
ბის წინააღმდეგ აქვს ადგილი, ყოველთვის დიქტა-
ტორის დირექტივებით და ბრძანებით ხდება. ეხლა
კი ის ამ რეპრესიების და დევნა-ცილისწამების პა-
სუხისმგებლათ სხვებს აცხადებს. ამით მას უნდა
კველის თავი სამართლიანობის დამცველათ და «ხა-
ლხთა მამათ» მოაჩვენოს. არსებითად კი ის ემუქრე-
ბა და უმინებს ახალ მსხვერპლთ. მის მიერ განსწა-

სახურისათვის. გაზრდილ სახელმწიფო ბიუროკრატიას დღით დღე მეტი ჩინოვნიკობა სჭირდება, ბოლშევიკურ პარტიას კი ხალხი აკლდება და ალრემატება. თან სტალინი თავის პარტიას ნაკლებათ ენდობა. ამიტომაც არის, რომ დღეს ლოზუნგია გადმოსროლილი უპარტიოოთ ფართედ გზა მისცენ, ისინი დაწინაურონ და წინ წამოაყენონ. არ არის გასაკვირი, თუ ამ ნიადაგზე კომუნისტებს და უბარტიონთა შორის დიდი შური და მეტოქეობა ჩაღდება. ამ შურს და მეტოქეობას თან დასდევს კომუნისტების მიერ სისტემათ ქმნილი ცილისწამება, და-

ბეჭლება და ტერორისტული მოქმედება. და ეს
მდგომარეობა გაგრძელდება მანამდე. სანამ საბო-
ლოოთ მათი ბეჭი არ გადაწყვდება და ამ სისახაგლე
თა წუმპები ყველა ეს ცილისმწამებელი კარიერის-
ტები არ ჩაიხრჩობა.

0603 «ՃԱՅՃԱԳ»-ՈՒ ՑԵՍԵԿԵՐ

«კავკაზი»-ის უკანასკნელ ნომერში (№ 2/50, 1938)

ალბად ეს ამონაშერი გააკირვებს მას, ვინც ამ იცნობს მ. ბამატის ქამელეონურ წარსულს; ჩვენთვის კი აქ გასაკვირი არაფერია. ეგ წაჯეპ-უკუჯეობის პოლიტიკური მოღვაწე დამოუკიდებელ საქართველოს მოეკლინა ჩრდილოეთ კავკასიის თავდაცვის საბჭოს დიპლომატიურ წარმომადგენლად. ხოლო ოგორუც კი მისი სამშობლო დალესტანი მოსაკვის ურთოებმა გაასაბჭოვს, იგი შეისვე გაწილდა და და დალესტანის რევოლუციის დამლევს სიხარულით მიიღო; 1920 წელში აპრილის დამლევს სიხარულით მიეგება აზერბაიჯანის დაბყრობას მოსკოვის მიერ და თბილისიდნ პირდაპირი მავთულით მიუღოცა ბაქოში მოკალათებულ საოცუბაციო კომუნისტურ ხელისუფლებას ბრწყინვალე გამარჯვება. ხოლო იმავე 1920 წლის შემოდგომაზე საქართველოში ჩამოსულ მეორე ინტერნაციონალის სოციალისტურ დელეგაციას წარუდგა, როგორც მთის სოციალისტურ პარტიის წარმომადგენელი და მემორანდუმი მიართვა, რომელშიაც დიდი ქებადიდება შეასსა სოციალისტურ ინტერნაციონალს და თავის ქვეყნისთვის დახმარება. ამავე მემორანდუმში დალესტანის უზენაესობას უზრუნველყოფილობის მიერ და თბილისიდნ პირდაპირი მავთულით მიუღოცა.

ჩვენ ზედმეტად მიგვაჩინია შევჩერდეთ ასეთი
«მღიდარი წარსულის» მქონე ბ-ნ ბამატის ისეთი ინ-
სინუაციებზე, როგორიც არის საქართველოს დამო-
უკიდებლობის გამოცხადება ოსმალეთის კარნახით,
ნ. უორდანიას მიერ ქუთაისის ხელშეკრულობის
დამალება, ბათუმის ოსმალეთზე გადაცემა და ამის
არ გამხედლა საგარეო საქმეთა მინისტრისითვის და
სხვა, მაგრამ არ შევგიძლია არ ალვნიშნოთ იტალი-
ელ პუბლიცისტის ბ-ნ ისაბატოს ბამატის ბანაკში
უცაბედი მოვლინება. ამ პუბლიცისტს მოუთავსე-
ბია იტალიანურ «კორიერი დიპლომატიკო ეკონ-
სულარე»-ში წერილი საქართველოს ნაციონალურ
მთავრობის წინააღმდეგ. «კავკაზი»-ში გადმობეჭდი-
ლი ეგ წერილი დაწერილია ისეთი მიდგომითა და
სტილით, როგორიც სწორედ ბამატის «კავკაზი»-ს
შეფერის. ბ-ნ ისაბატოს ხელში ჩავარდნია რაღაც
მემორანდუმი, რომელიც «როგორც ირკვევა, წარ-
დევნილია ან წარედგინება გერმანიის, პოლონეთის,
იაპონიის და იტალიის მთავრობებს პარიზში მცხო-
ვებ დაქართველოს მთავრობის მიერ». ბ-ნ ისაბა-
ტოს გაღმოცემით ამ მემორანდუმში ოსმალეთს
აწერენ იმპერიალისტურ მისწრაფებას, მთელი კავ-
კასიის ხელში ჩაგდების განზრახვას და დიდათ აღ-
მფოთებულია ასეთი კატინირებით. სამწუხაოდ
ჩვენ არ ვიცით რა მემორანდუმზე ლაპარაკი, რა
შინაარსის არის იგი, თუ მართლა კი არსებობს, ვის
უწერია ხელი ზედ და რა საბუთით აწერს ბ-ნი ისა-
ბატო ამ მემორანდუმის ავტორობას ნ. უორდანიას
თუნდაც თუობის ნიშნის ქვეშ. მაგრამ ერთის წუ-
თით დაუშვათ, რომ ვინმე ქართველობა მართლაც

კურთხული და მეორილური ძოლავარაკე-
ბის გზით.

ბ-ნ ისაბატოს წერილში განსაკუთრებით საინ-
ტერესოა მისი ახორებული მიღებობა ამა თუ იმ დო-
კუმენტისადმი; მისი აზრით ამა თუ იმ მემორანდუმს
კურადღება უნდა მიექცეს არა მისი შინაარსის მი-
ხედვით, არამედ იმისდა მიხედვით, თუ კინ არის
მისი ავტორი. მაგალითად ნ. კორდანის მემორან-
დუმი არ უნდა მიიღონ მხედვილობაში თაშისტორ-

